

William Schrikker Gezinsvormen Gezinshuiszorg

Kwaliteitsrapport en jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Over William Schrikker Gezinsvormen	4
Gezinshuiszorg en onze visie op gezinshuiszorg	4
Ontwikkelingen in 2021	6
Werkprocessen	6
Cliënttevredenheid	7
Cliëntmutaties	7
Bouwsteen 1 Het zorgproces rondom de individuele cliënt	9
Algemeen	9
Proces en werkwijze	9
Risicotaxatie	9
Uitkomsten analyse risicotaxatie	9
Conclusie risicotaxatie	10
Bouwsteen 2 Cliëntervaringen en perspectief	11
Incidenten en calamiteiten Gezinshuizen 2021	11
Incidenten en calamiteiten WSGV Gezinshuiszorg 2021 in cijfers	13
Vooruitblik, aandachtspunten en verbeterpunten	14
Bouwsteen 3 Zelfreflectie in teams (en organisatie)	16
Deskundigheidsbevordering	16
Overige reflecties	16
Bouwsteen 4 Reflectie op het rapport	18

Inleiding

Sinds 2017 is het kwaliteitskader gehandicaptenzorg van kracht. William Schrikker Gezinsvormen (WSGV) gebruikt dit kader om verantwoording af te leggen over de door ons geleverde gezinshuizorg in het jaar 2021

Het kwaliteitskader gehandicaptenzorg bestaat uit 4 bouwstenen, te weten:

- Het zorgproces rondom de individuele cliënt;
- Onderzoek naar de ervaringen van cliënten;
- Reflectie in zorgteams;
- Kwaliteitsrapport en visitatie.

In dit verslag beschrijft WSGV op welke wijze wij in 2021 invulling hebben gegeven aan onze kwaliteit binnen de gezinshuizorg, aan de hand van deze bouwstenen.

Dit rapport wordt gedeeld met onze cliënten, met de gezinshuisouders, met onze samenwerkingspartners en binnen het concern Partners voor Jeugd, waar WSGV onderdeel van uitmaakt.

En niet onbelangrijk: dit verslag wordt gepubliceerd op onze website.

Over William Schrikker Gezinshuisvormen

Gezinshuiszorg en onze visie op gezinshuiszorg

WSGV biedt kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking, bijkomende gedragsproblemen en/of lichamelijke beperkingen een veilige, stabiele woon- en leefsituatie in een gezinshuis. Ons perspectief op kinderen en gezinnen omvat het bieden van hulp dicht bij huis ‘zo gewoon en zo thuis als mogelijk’ vormgegeven.

De overeenkomst tussen pleegzorg en gezinshuiszorg is dat je in beide gevallen kinderen in je huis opneemt die door omstandigheden niet meer bij de ouders kunnen wonen. Er is echter ook een groot verschil tussen pleegzorg en gezinshuiszorg. In een gezinshuis bieden één of twee gezinshuisouders op professionele wijze 24 uur per dag, 7 dagen per week verzorging, opvoeding en begeleiding aan kinderen en jeugdigen van 0 tot 23 jaar met complexe problematiek. Het zijn professionals die zorg op maat bieden, maar dan binnen een huiselijke setting.

De cliënten in gezinshuizen hebben een verstandelijke beperking, al dan niet gecombineerd met ernstige gedragsproblematiek of zijn normaal begaafd en hebben ouders met een verstandelijke beperking. Cliënten kunnen geplaatst worden in een gezinshuis op basis van een Wlz-indicatie (financiering vanuit de Wet langdurige zorg, via het zorgkantoor) of op basis van een jeugdzorgbepaling (financiering door de gemeente op grond van de Jeugdwet). Als gevolg van het overheidsbeleid, gericht op het beheersen van de zorgkosten, worden Wlz-indicaties minder snel afgegeven. Een Wlz-indicatie geldt voor mensen die levenslang en levensbreed ondersteuning nodig hebben, thuis of in een zorginstelling. Dit uitgangspunt past minder bij de huidige maatschappelijke ontwikkeling en opvatting(en) waarin steeds nadrukkelijker wordt uitgegaan van samenredzaamheid en participatie.

De afgelopen jaren zien wij een stijging van het aantal cliënten dat wordt gefinancierd vanuit de Jeugdwet. Cliënten werden in 2021 meestal aangemeld door jeugdzorgwerkers van gecertificeerde instellingen. Aanmeldingen vanuit de gemeenten voor plaatsingen in het vrijwillige kader komen steeds meer voor. Aanmeldingen worden gemeld bij de afdeling Instroom & Bemiddeling en zorgvuldig geanalyseerd en gekoppeld aan een openstaande plaats in een gezinshuis. De gedragsdeskundige is regisseur in dit proces en beoordeelt samen met de verwijzer en de gezinshuisouder(s) of een matching voldoende perspectief biedt.

Onze gezinshuizen bieden kleinschalige, individueel gerichte opvang voor onze cliënten en een plek om te wonen in de warmte en sfeer van een gezinssituatie. Zo gewoon en zo veilig mogelijk. De gezinshuisouders dragen 24 uur per dag zorg voor de cliënten in hun eigen gezin en woning. Ieder gezinshuis heeft een geheel eigen dynamiek en sfeer, waardoor geen gezinshuis hetzelfde is. Dat maakt deze vorm van professionele zorg uniek en sluit prachtig aan bij wat nodig is voor onze doelgroep.

Als opleidingseis voor gezinshuisouders hanteert WSGV de landelijke kwaliteitscriteria gezinshuizen, waarbij één van de gezinshuisouders minimaal een MBO-4 diploma heeft in een sociaal/pedagogische richting. WSGV stelt verder geen specifieke beroepseisen, zoals een SKJ, BHV, of BIG-registratie voor gezinshuisouders. Door opleiding, kennis en (levens)ervaring zijn gezinshuisouders toegerust om zowel pedagogisch als zorginhoudelijk een goede gezinssituatie én een goed opvoedklimaat te bieden. We zien echter steeds vaker bij nieuwe aanbestedingen dat gemeenten een HBO opleiding en/of een SKJ registratie wel als harde eis stellen. Wanneer dit aan de orde is, spreken we een termijn af waarbinnen aan deze norm voldaan dient te zijn. WSGV biedt daarnaast extra leermodules aan, in samenwerking met Expect Jeugd (onderdeel van het concern

Partners voor Jeugd) gericht op de LVB-doelgroep en bijkomende problematiek.

WSGV werkt samen met Gezinshuis.com. In de driehoeksamenwerking met Gezinshuis.com krijgen gezinshuisouders professionele begeleiding van twee partners: Gezinshuis.com ondersteunt in het voldoen aan alle kwaliteitscriteria, zoals het behalen van het Keurmerk Gezinshuizen, en WSGV biedt zorginhoudelijke begeleiding en expertise.

Gedeelde visie op zorg voor jeugd in gezinshuizen

De gezinshuizen waarmee WSGV samenwerkt, werken conform de landelijke richtlijnen voor de kwaliteit van gezinshuizen. Deze zijn in 2019, samen met geldende wet- en regelgeving, opgenomen in de kwaliteitscriteria gezinshuizen. In de kwaliteitscriteria gezinshuizen is een visie geformuleerd op zorg voor jeugd in gezinshuizen. De kernelementen in de visie, zoals WSGV die toepast, zijn:

De gezinshuisouder als professionele opvoeder

De gezinshuisouder, ondersteunt door andere professionals, heeft als voornaamste taak om de dynamiek van het gezinsleven in evenwicht te brengen of te houden en een leefklimaat te creëren waarin ieders welzijn is gewaarborgd en ontwikkeling wordt gestimuleerd.

Positief leefklimaat

De kwaliteit van de sociale en fysieke omgeving draagt bij aan de fysieke en geestelijke gezondheid van alle kinderen en de gezinshuisouders. In een positief leefklimaat ervaart een kind veel ondersteuning, zijn er kansen om zich te ontwikkelen, is er minimale repressie en is er een goede sfeer.

De verbinding tussen het gezinshuis en het gezin van herkomst

Een plaatsing in een gezinshuis heeft voor een kind vaak tot gevolg dat het onderdeel is van twee families, het gezin van herkomst en het gezinshuis. Voor een gezonde ontwikkeling is het dan ook belangrijk dat waar mogelijk ouders en gezinshuisouders intensief samenwerken aan de opvoeding en de toekomst van het kind.

Het aantal bewoners van een gezinshuis

Kleinschaligheid van een gezinshuis is wenselijk om kwaliteit te kunnen bieden. De gezinshuisouders en de professionals om hen heen beoordelen samen wat op dat moment voor dat gezinshuis een verantwoord aantal kinderen is. In de praktijk kunnen gezinshuisouders doorgaans vier tot zes geplaatste kinderen aan, afhankelijk van de gezamenlijke zorgwaarde. Om zorginhoudelijke redenen kan het wenselijk zijn om een kleiner aantal kinderen op te vangen in een gezinshuis. In de gehandicaptensector zijn er bijvoorbeeld gezinshuizen voor één of twee kinderen.

De wijze waarop ‘zo gewoon mogelijk’ professioneel en transparant georganiseerd kan worden

Voor het welzijn van zowel de kinderen als gezinshuishouders is het van wezenlijk belang dat de gezinshuisouders samenwerken met een multidisciplinair team en zijn ingebed in een maatschappelijk netwerk. Een gezinshuisouder is daarnaast open en transparant en kan en wil verantwoording afleggen over wat hij/zij doet en de keuzes die hij/zij maakt.

Ontwikkelingen in 2021

Gezinshuiszorg past in de huidige tijd, groeit in omvang en behoefte en voldoet aan de wens en opvatting dat kinderen met een beperking zo normaal en veilig mogelijk moeten kunnen opgroeien. Daarom wil WSGV in deze zorgvorm investeren en werken we in die strategie samen met andere organisaties. Hierdoor verminderen we risico's en benutten de kwaliteit en ervaring van andere organisaties.

Sinds januari 2020 werken we samen met Gezinshuis.com. In 2021 is de samenwerking geëvalueerd. De uitkomst daarvan is dat we onze samenwerking willen voortzetten. In 2022 willen we de samenwerking frequenter evalueren en wordt toegewerkt naar meer passende ondersteuningsmodules voor gezinshuisouders.

Het ondersteunende team van WSGV gezinshuiszorg bestond in 2021 uit 2 (deeltijd) regiebehandelaren, ongeveer 15 gedragswetenschappers, een medewerker intake & screening en een manager. Dit team heeft in 2021 actief gewerkt aan het continueren en verbeteren van de kwaliteit, zoveel mogelijk in actieve samenwerking met de gezinshuisouders. Door het groeiende aantal gezinshuizen zal het team begin 2022 worden versterkt met een assistent-manager, waardoor WSGV de gewenste kwaliteit van zorg kan blijven bieden. Korte lijnen en persoonlijk contact worden door gezinshuisouders van WSGV erg gewaardeerd.

In 2021 waren 45 kinderen in zorg, dit zijn 20 kinderen meer dan eind 2020. In 2021 zijn 32 kinderen ingestroomd en 12 kinderen stroomden uit. 8 Nieuwe gezinshuizen zijn in 2021 de samenwerking met WSGV gestart, waardoor wij deze groei konden realiseren. Hiermee komt het totale aantal gezinshuizen waar WSGV mee samenwerkt op 19.

In november 2021 heeft de jaarlijkse HKZ-audit plaatsgevonden, uitgevoerd door Lloyd's Register. De scope van het certificaat is: het bieden van specialistische hulp en ondersteuning aan ouders en/of kinderen met een beperking en/of chronische ziekte door middel van de diensten van William Schrikker Gezinsvormen. Dit omvat zowel de processen rondom gezinshuizen, pleegzorg en de ambulante diensten die WSGV biedt. Een gezinshuis in de omgeving van Rotterdam heeft meegedaan aan de audit. Er zijn geen opmerkingen gemaakt of tekortkomingen geconstateerd.

WSGV is gestart met een nieuwsbrief voor gezinshuisouders om hen informeren over de ontwikkelingen binnen de organisatie, zodat ze betrokkenheid en verbondenheid ervaren en de gezinshuiszorg een eigen positie krijgt toebedeeld binnen WSGV.

Werkprocessen

Alle werkprocessen zijn in 2021 regelmatig besproken, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Dit vindt plaats in het tweewekelijks overleg van het team gezinshuiszorg. Werkprocessen zijn herschreven, gericht op uniformering en afstemming met de processen binnen pleegzorg en het concern. Hierdoor ontstaan steeds meer gezamenlijke werkwijzen voor instroom en bemiddeling, voor de gedragswetenschappers, de ondersteunende diensten en voor de gezinshuisouders.

Er is in 2021, net als in 2020, veel aandacht besteed aan het juist en adequaat verwerken van facturen en het structureren en vereenvoudigen van het betalingsverkeer, waardoor gezinshuisouders ondersteund zijn en zij vertrouwen hebben in WSGV als zorgaanbieder.

Aan de hand van een vaste agenda zijn consequent alle ontwikkelingen binnen de gezinshuiszorg besproken, zoals het welzijn van de cliënten, de voortgang van de zorg, het voldoen aan de wettelijke kaders en de aandacht voor de balans tussen groei, ontwikkeling en behoud van kwaliteit. Hierbij benutten wij ook de informatie vanuit het landelijk overleg gezinshuiszorg en de franchiseraad van Gezinshuis.com.

Het welzijn en de ontwikkeling van cliënten wordt tweemaal per jaar besproken aan de hand van (de doelstellingen in) een zorgplan. Er wordt gerapporteerd in het cliëntensysteem Care4. De evaluatie, bijstellingen en voortgang wordt via rapportages besproken met de cliënt zelf, ouders en andere betrokkenen. De gedragswetenschapper leest de rapportages en vult aan indien nodig.

Gedurende het jaar worden er Zorg Team Overleggen (ZTO's) georganiseerd om ouders en direct betrokkenen te informeren en het hulpverleningsplan zo nodig aan te passen of bij te stellen. Een ZTO vindt minimaal 1 x per jaar plaats om het plan te bespreken.

Daarnaast vindt er jaarlijks een gesprek plaats in de driehoeksamenwerking met Gezinshuis.com, de gezinshuisouders en WSGV. In deze gesprekken wordt een vaste agenda met onderwerpen gehanteerd, waardoor gestructureerd alle belangrijke onderwerpen worden besproken. Onderwerpen zijn: het op orde hebben van het starterscertificaat en/of keurmerk gezinshuizen, het op orde hebben van de zorgplannen, de risicotaxaties, georganiseerde training, reflectiemomenten en rapportages. Gezinshuis.com heeft een dashboard (Radius 2.0) beschikbaar en voor WSGV inzichtelijk, waarin al deze zaken gemonitord worden en er een actueel beeld is van de stand van zaken per gezinshuis.

Cliënttevredenheid

In 2021 heeft geen cliënttevredenheidsonderzoek plaatsgevonden vanuit WSGV. Gezinshuisouders dienen echter (als onderdeel van het keurmerk) jaarlijks een leefbaarheidsonderzoek af te nemen om de veiligheid en het leefklimaat in kaart te brengen. De resultaten en aandachtspunten worden besproken tijdens het jaargesprek.

Binnen het concernprogramma 'Stem van de Cliënt' gaat WSGV in 2022 aan de slag met twee deelprojecten: het project ervaringsdeskundigheid en het project cliënttevredenheid. In het WSGV-jaarplan 2022 is als actie 'implementatie van een meetinstrument cliënttevredenheid' opgenomen, omdat WSGV jaarlijks de cliënttevredenheid wil meten.

Gezien de korte lijnen met de gezinshuizen en directe betrokkenheid van onze gedragswetenschappers, is er goed zicht op de ontwikkeling en het welzijn van onze cliënten. Gedragswetenschappers zien en spreken de cliënten structureel.

In 2021 hebben twee cliënten aangegeven ontevreden te zijn over gezinshuisouders (over de huisregels en de bejegening), hier zijn diverse gesprekken over gevoerd, en deze gesprekken hebben gezorgd voor een acceptabele oplossing voor deze cliënten.

Cliëntmutaties

In 2021 is er sprake geweest van 1 breakdown binnen de gezinshuiszorg.

Twaalf cliënten zijn in 2021 bij WSGV uit zorg gegaan, omdat zij tijdelijk in een gezinshuis verbleven (bijvoorbeeld in verband met crisis), in afwachting van een vervolgplek of omdat (parttime) terugkeer naar ouders mogelijk bleek. Eén cliënt is via een crisisplaatsing in een gezinshuis komen wonen en kon snel doorgeplaatst worden naar een ander gezinshuis, omdat de hulpvraag en het aanbod goed op elkaar aansloten.

Bouwsteen 1

Het zorgproces rondom de individuele cliënt

Algemeen

In algemene zin kunnen we over het jaar 2021 concluderen dat de zorg en begeleiding van de cliënten in de gezinshuizen goed is verlopen. Dit blijkt uit de gesprekken van onze gedragswetenschappers met de gezinshuisouders en cliënten, uit de behaalde resultaten op gestelde doelen in individuele hulpverleningsplannen en uit de jaargesprekken waarin de kwaliteit van zorg en het ondernemerschap samen komen en besproken worden tussen de gezinshuisouders, Gezinshuis.com en WSGV.

Proces en werkwijze

WSGV was in 2021 in 17 jeugdzorgregio's gecontracteerd voor gezinshuiszorg via de jeugdwet. De vele verschillende procedures, tarieven en wensen vanuit de gemeenten blijven een aandachtspunt. Dit komt de vraag naar meer gezinshuisplekken niet ten goede. Niet voor alle tarieven kan kwalitatief goede en verantwoorde zorg geleverd worden. One Size does not fit all, zeker bij de doelgroep van WSGV vraagt het vaak veel meer maatwerk. Daarnaast heeft WSGV contracten met het Zilveren Kruis, VGZ, Menzis en CZ om WLZ zorg te kunnen verzilveren.

In 2021 is doorgewerkt aan het evalueren en bijstellen van het handboek kwaliteit gezinshuizen die voor alle gezinshuizen inzichtelijk en toegankelijk is. In het handboek staan taken, rollen, processen en werkwijzen helder beschreven. Zo is ook het matchingsproces zorgvuldig geëvalueerd.

Ook is het rapportagesysteem onder de loep genomen en bijgesteld, waardoor dit voldoet aan de (wettelijke) eisen die hieraan gesteld worden.

Risicotaxatie

Gelijktijdig met de bespreking van het individuele hulpverleningsplan, wordt voor WLZ-jeugdigen halfjaarlijks een risicotaxatie ingevuld. Bij jeugdigen gefinancierd vanuit de jeugdwet is dit eenmaal per jaar. We monitoren doelgroepspecifieke risicofactoren. Deze betreffen de gebieden seksueel misbruik, criminaliteit (vanaf 8 jaar), psychopathologie en een verzwaarde opvoeding. Op elk gebied kan een aantal risicofactoren gescoord worden met 'zorgen', 'onduidelijk' of 'geen zorgen'.

Door het halfjaarlijks herhalen en bespreken van deze risicotaxaties kunnen signalen tijdig worden opgevangen. Er kan op ingespeeld worden met extra ondersteuning voor de gezinshuisouder of behandeling en begeleiding van de cliënt.

Uitkomsten analyse risicotaxatie

Deze samenvatting gaat over de cliënten die in 2021 in zorg waren.

Bij een groot deel van de cliënten bestaat er zorg op minstens één van de risicofactoren op het gebied van seksueel misbruik. De voornaamste zorgen betreffen het gebied 'laag zelfbeeld en beperkte sociale

competentie', wat kenmerkend is voor cliënten die in de gezinshuizen wonen. Bij een aantal cliënten komt de bezorgdheid voort uit hun voorgeschiedenis op dit gebied.

Bij een aantal cliënten bestaat er zorg op minstens één van de risicofactoren voor criminaliteit. Hier gaat het nu voornamelijk om omgevingsfactoren en kenmerkend gedrag voor de doelgroep. In 2021 hebben twee cliënten een strafbaar feit gepleegd.

Bij de helft van de cliënten bestaat er zorg op minstens één van de risicofactoren voor psychopathologie. Dit is internaliserend gedrag, externaliserend gedrag of een ontwikkelingsstoornis. Er zijn vrij veel cliënten waarbij sprake is van hechtingsproblemen en traumagerelateerde problemen.

Conclusie risicotaxatie

In vrijwel alle gevallen is er sprake van zwaar belaste opvoedingssituaties bij de ouders en in een tweetal situaties risico op zwaar belaste opvoedingssituaties bij de gezinshuisouders. Dit kan verklaard worden doordat de gezinshuisouders door hun opleiding bekend zijn met de problematiek van de aan hen toevertrouwde kinderen.

Wanneer gezinshuisouders een zwaar belaste opvoedingssituatie ervaren (wat mogelijk is door veranderend gedrag of een nieuwe ontwikkelingsfase), is er in 2021 extra zorg en begeleiding ingezet. Hierbij is de gedragsdeskundige frequenter aanwezig, is er extra personele inzet gerealiseerd en door het team gezinshuiszorg extra ondersteuning geboden.

Bouwsteen 2

Onderzoek naar de ervaringen van cliënten

In (doelen en het perspectief van) het individueel zorgplan, wordt de mening en stem van de cliënt meegenomen wanneer dit kan en wanneer de cliënt hier invulling aan kan geven. Wanneer dit niet kan, is het zaak signalen en observaties zo goed, zuiver en objectief mogelijk te vertalen in de hulpverleningsplannen en daarin opgenomen doelstellingen.

Absolute aandacht heeft in alle gevallen het contact met de ouders. Hierin kijkt de jeugdzorgwerker actief mee en wordt in alle gevallen gezocht naar de best passende manier om dit contact te voeden, te organiseren en te onderhouden. Ouders kunnen ook deelnemen aan activiteiten binnen het gezinshuis, zodat zij contact hebben met hun kind en/of relaties verbeterd of hersteld kunnen worden. Wanneer cliënten de leeftijd van 16 jaar bereiken, nemen we nadrukkelijk het toekomstperspectief op en mee in het zorgplan en koppelen daar de ontwikkelingsperspectieven en doelen voor de toekomst aan.

Het AKJ is de organisatie van vertrouwenspersonen voor de jeugdhulp. Ieder kind, iedere jongere en ieder ouder/verzorger die te maken krijgt met een vorm van jeugdhulp, kan een beroep doen op het AKJ. Het AKJ biedt vertrouwenswerk; altijd direct en zonder toegangseisen beschikbaar, in opdracht van het ministerie van VWS, de Raad voor de Kinderbescherming en diverse landelijke instellingen. AKJ werkt samen met andere zorgbelang organisaties zoals Zorgstem. Zorgstem is eveneens een onafhankelijke organisatie die cliëntvertrouwenspersonen in dienst heeft. Zij regelen de rechtsbescherming van cliënten die met onvrijwillige zorg of opname te maken hebben vanuit de Wet zorg en dwang.

Het is een verplicht onderdeel van het Keurmerk voor gezinshuisouders om een vertrouwenspersoon voor inwonende kinderen beschikbaar te hebben, momenteel speelt vooral het AKJ een grote rol binnen onze gezinshuizen. WSGV is in gesprek met Zorgstem om heldere afspraken te maken over de inzet en samenwerking met AKJ en Zorgstem. Daarbij is het gebruik van de Wet zorg en dwang een essentieel onderdeel. Hiervan zal in 2022 een heldere beschrijving toegevoegd worden aan het handboek kwaliteit WSGV.

Incidenten en calamiteiten Gezinshuizen 2021

Alle calamiteiten en incidenten worden geregistreerd, besproken en gerapporteerd. Dit is passend binnen onze PDCA werkwijze en dient meerdere doelen, namelijk:

- Signaleren van en inzicht krijgen in aard, ernst en omvang van de incidenten en calamiteiten om hier trends in te ontdekken en hierop te anticiperen middels verbeteracties.
- Inzicht krijgen in het handelen van de verantwoordelijke professionals en hier zo nodig verbetering in aan te brengen middels deskundigheidsbevordering.
- Intern en extern ons handelen kunnen verantwoorden.

Incidenten en calamiteiten worden in het behandeloverleg of tussentijds tussen gezinshuisouder en gedragswetenschapper besproken en geëvalueerd. Zij bespreken (met eventueel relevante andere betrokkenen, zoals externe partijen en/of jeugdige en ouders/verzorgers) het ontstaan en de afhandeling van incident of calamiteit, de wijze waarop WSGV toezicht heeft gehouden op de veiligheid van de jeugdige en de overwegingen bij belangrijke beslissingen.

De incidenten en calamiteiten worden beoordeeld of er mogelijk sprake is van organisatiebrede trends, thema's waar scholing op afgestemd kan worden, etc. Daarnaast is het ook van belang om te kunnen bekijken of landelijke trends en ontwikkelingen terug te zien zijn binnen WSGV. De analyse wordt zowel op bestuurlijk niveau als in het managementteam vastgesteld. Daarnaast wordt de evaluatie in het teamoverleg en de Ondernemingsraad ter informatie voorgelegd. Ook wordt dit onderwerp besproken met de Kwaliteitscommissie van de Raad van Toezicht.

Incidenten en calamiteiten WSGV Gezinshuiscare 2021 in cijfers

In de periode 1 januari tot en met 31 december 2021 zijn voor deze groep geen calamiteiten gemeld en zijn er 3 incidentmeldingen binnengekomen.

Aantallen gemelde incidenten uitgesplitst naar kwartaal en regio in 2021

Regio	Q1	Q2	Q3	Q4	Totaal
Noord West	0	0	0	0	0
Zuid West	0	0	1	0	0
Zuid	0	0	0	0	0
Midden	0	0	0	0	0
Noord Oost	0	0	0	2	0

Het betrof in 1 geval fysiek grensoverschrijdend gedrag/geweld en in 2 situaties was er sprake van een crimineel feit. Bij alle 3 de incidenten was de jeugdige de aanstichter van het incident.

Bovenstaande aantallen komen neer op de volgende percentages:

Aantal kinderen in zorg op peildatum 31-12-2021: 45 jeugdigen

Calamiteiten: 0 (0,0 %)

Incidenten: 3 (6,67%)

Totaal: 3 (6,67%)

Voor dezelfde periode in 2020:

Aantal kinderen in zorg op peildatum 31-12-2020: 29 jeugdigen

Calamiteiten: 0 (0,0%)

Incidenten: 6 (20,1%)

Totaal: 6 (20,1%)

2021	incident	calamiteit	2020	incident	calamiteit
Q1 Q2	0	0	Q1 Q2	1	0
Q3 Q4	3	0	Q3 Q4	5	0
Totaal	3	0	Totaal	6	0

Vergeleken met 2020 is, net als in 2019, een daling van het aantal incidentmeldingen vanuit gezinshuizen te zien. Omdat het aantal geplaatste kinderen ten opzichte van 2020 beduidend hoger is, ligt een daling van het aantal gemelde incidenten niet in de lijn der verwachting.

Aard calamiteiten en incidenten Gezinshuizen

TYPE	2021	2020
(Ernstig) psychisch grensoverschrijdend gedrag	-	-
(Ernstig) fysiek grensoverschrijdend gedrag/geweld door jeugdige (tegen zichzelf of anderen)	1	5
(Ernstig) fysiek en psychisch grensoverschrijdend gedrag	-	-
(Ernstig) seksueel grensoverschrijdend gedrag	-	1
Weglopen	-	-
Vermissing	-	-
Overlijden	-	-
Ontvoering	-	-
Suïcide en poging tot	-	-
Ongeluk/blijvend lichamelijk letsel	-	-
Strafbaar feit gepleegd	2	-
Anders	-	-

De gezinshuiskinderen uit onze doelgroep zijn extra kwetsbaar door hun beperking en complexe problematiek. Vanuit deze problematiek kunnen we de voorgevallen incidenten verklaren (zoals emotieregulatieproblematiek, hechtingsproblematiek en onvoldoende sociale vaardigheden om op een adequate manier om te gaan met frustraties). Ook voor 2021 blijft dit beeld ongewijzigd.

Vooruitblik, aandachtspunten en verbeterpunten

Het blijft van belang om ons, onder andere waar het incidenten en calamiteiten betreft, continu te spiegelen aan de actualiteit en nieuwe inzichten en ontwikkelingen, om vervolgens te beoordelen waar ruimte zit voor verbetering. Om dit niet alleen retrospectief te doen, maar al lopende het jaar, zal er in 2022 per kwartaal een rapportage over de voorgevallen incidenten en calamiteiten aangeleverd worden, die naast een cijfermatig overzicht ook een inhoudelijke analyse zal bevatten. Het doel hiervan is dat de gezinshuisouders en gedragswetenschappers direct kunnen leren en verbeteren, waarmee mogelijk toekomstige incidenten nog meer beperkt kunnen worden en onze zorg nog beter kan aansluiten bij wat onze cliënten nodig hebben.

Er wordt blijvend gewerkt aan aanscherping en aanvulling van de wijze van melden en registreren van incidenten en calamiteiten. Ook voor 2022 staan er een aantal zaken op de planning, zoals het bekijken van de mogelijkheid om de registratie van incidenten in het cliëntendossier Care4 te integreren. De organisatie is voornemens dit uit te gaan voeren, zodra daarvoor ruimte is. Daarnaast zal er een aanpassing worden gedaan voor wat betreft de inzet van onvrijwillige zorg (vanuit de Wzd). Niet alleen binnen de route van het melden en registreren, maar ook aangaande de zorg en begeleiding die WSGV gezinshuiszorg wil bieden aan de jongeren die aan onze zorg zijn toevertrouwd (“geen onvrijwillige zorg, tenzij”).

De Cliëntvertrouwenspersoon (CVP) die specifiek als aanspreekpunt fungeert voor jongeren die onder de Wet zorg en dwang vallen, zal in 2022 binnen de gezinshuizorg een duidelijk gezicht krijgen, zodat de cliënten zelf ook kunnen aangeven waar zij tegenaan lopen, waar zij tevreden of ontevreden over zijn. Zo wordt de stem van de cliënt komend jaar nog steviger ingebed in onze manier van zorg bieden.

Bouwsteen 3 Reflectie in zorgteams

Product gezinshuiszorg sluit uitstekend aan bij het palet van diensten van WSGV, maar ook bij de visie ‘Zo gewoon mogelijk en zo thuis mogelijk’.

Daarnaast zien we landelijk dat de behoefte aan gezinshuiszorg toeneemt, enerzijds door de wens residentiële voorzieningen af te bouwen, anderzijds omdat de maatschappelijke opvatting sterk is gefocust op de wens om kinderen en jongeren zo ‘veilig en normaal mogelijk’ op te kunnen laten groeien.

Deskundigheidsbevordering

In samenwerking met Expect Jeugd van Partners voor Jeugd en de gedragswetenschappers wordt via scholing en intervisie gewerkt aan de verdere kwaliteitsontwikkeling en het versterken van competenties van gezinshuisouders, veelal gekoppeld aan recente ontwikkelingen, landelijke richtlijnen en inzichten. Er zijn e-modules en webinars online beschikbaar voor gezinshuisouders en er wordt momenteel gewerkt aan een eigen leerlijn. Gezinshuisouders brengen daarnaast onderwerpen in waarover zij meer willen weten, willen leren en toepassen. Ook is de uitwisseling van ervaringen tussen gezinshuisouders onderling een zeer waardevolle manier van werken, omdat dit herkenning en erkenning geeft en maakt dat gezinshuisouders vragen en dilemma's (leren en durven) delen.

In 2021 is opnieuw gebleken dat gezinshuisouders veel waarde hechten aan het uitwisselen van ervaringen. Dit geeft erkenning en herkenning en vermindert het gevoel van ‘eenzaamheid in een eigen wereld’ zoals een van de gezinshuisouders het pakkend verwoordde. In 2021 organiseerden wij dit eenmaal (Covid heeft hierin een grote rol gespeeld) waardoor gezinshuisouders elkaar, en elkaars competenties leerden kennen. In 2021 zijn we gestart met intervisie voor 1 groep gezinshuisouders, onder begeleiding van de regiebehandelaar.

Overige reflecties

De inzet van gedragsdeskundigen in de gezinshuiszorg is voorwaardelijk, om te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Gezien het feit dat wij landelijk werken en sterk in omvang groeien, zetten we naast ‘eigen’ professionals ook externe gedragswetenschappers in.

Sinds mei 2021 zijn 2 parttime regiebehandelaars aan het team toegevoegd. Deze functie is nodig, om voor de gedragswetenschappers, werkzaam in de gezinshuiszorg te fungeren als vraagbaak, waardoor er voor hen een vakinhoudelijk escalatieniveau beschikbaar is. Daarnaast organiseert deze functionaris beleidsmatige input voor methodische- en organisatieontwikkeling wat naast wet- en regelgeving vertaald wordt in toepasbare uitleg en praktische tools. Denk hierbij onder andere aan de Wet zorg & dwang.

De positionering van gezinshuiszorg en daaraan gekoppelde werkwijzen, randvoorwaarden en gewenste samenwerkingsvormen wordt binnen Partners voor Jeugd (en andere samenwerkingspartners en verwijzers) nader uitgewerkt en in werkafspraken omgezet, dit proces is in ontwikkeling en zal ook in 2022 op de agenda blijven staan.

Gezinshuiszorg voldoet aan de ISO-normering. Dit is onder andere gekoppeld aan de Wet toelating zorginstellingen (WTZA) en het verlenen van zorg in het kader van de Wlz.

In 2021 hebben we gezinshuiszorg verder geïmplementeerd in Nederland via het verkoopkader 2021 en in samenwerking met de afdeling Verkoop. Dit kader is de leidraad om te komen tot juiste, en verantwoorde in- en verkoop van o.a. gezinshuiszorg. Daarnaast hanteren wij een lijst van de meest belangrijke zaken die nodig zijn om ingekocht te worden en waarmee we korting en 'straf' percentages voorkomen (bonus- en malusregelingen zorgkantoren).

Bouwsteen 4 Reflectie op het rapport

Reflectie Onderdeelcommissie OR WSVG

Het jaarverslag geeft een helder beeld op de werking van de gezinshuizen tak van WSGV.

De weergegeven resultaten maken het ook toetsbaar. Het jaarverslag geeft uiting aan een afdeling die zich zelfkritisch en leerbaar/verbeterbaar toont.

Het is mooi dat het aantal kinderen fors gegroeid is en dat de ondersteuning vanuit de personeelsomkadering ook mee gegroeid is.

Het enigste dat we als wens naar voor willen schuiven om naast aandacht voor cliënttevredenheid (het ontwikkelen van een nieuw instrument in 2022), de stem en de tevredenheid vanuit de gezinshuisouders zelf in het jaarverslag te laten terug komen.

Jan Everaerts, voorzitter OC WSGV

Reflectie Onderdeelcommissie gezinshuis Windegaarde

Ik heb het rapport met plezier gelezen en vind het een mooi en compleet beeld geven van waar WSGV voor staat. Ik herken mij er ook in als gezinshuisouder. Mijn complimenten.

Suggestie:

Wat ik in de praktijk nog altijd merk, is dat er regelmatig verwarring is over het verschil tussen gezinshuiszorg en pleegzorg. Wellicht mooi om dit in dit rapport nog even kort en bondig te schetsen. Ook de titel gezinshuisouder mag wat mij betreft nadrukkelijker als jeugdzorg professional in de keten naar voren gebracht worden.

Annemieke Gerdes, gezinshuisouder

Notitie van WSGV: naar aanleiding van de bovenstaande feedback van Annemieke hebben we haar suggestie direct verwerkt in het rapport, in het onderdeel van onze visie.

Reflectie Gezinshuis.com

De ambities in het kwaliteitsrapport zijn groot. WSGV heeft veel plannen, hetgeen uitstekend past bij een (snel) groeiende organisatie. Risico daarvan kan zijn dat er op meerdere schaakborden tegelijk wordt gespeeld en processen hierdoor vertragen.

Het mooie van een kwaliteitsrapport is dat het helpt de balans op te maken en in de spiegel te kijken. Er staan mooie resultaten in benoemd. Mijn advies is om niet te snel en/of te vaak te wisselen van aanpak met de kwaliteitsreflecties, geef het tijd. De kwaliteitsreflecties zijn een mooie manier van werken, die wel tijd kosten om ingeburgerd te raken. Laat vooral zien wat WSGV hiervan leert. En wat WSGV er mee wil gaan doen: wat merken de gezinshuisouders hiervan? Waar richt WSGV zich op in de toekomst? Gaat WSGV ook inzetten op preventie om uithuisplaatsingen te voorkomen (bouwsteen 1)?

In het kwaliteitsverslag van 2020 wordt geschreven over het voornemen een leveranciersbeoordeling en een cliënttevredenheidsonderzoek uit te voeren. In 2021 worden deze punten opnieuw genoemd. Daarnaast zie ik veel gelijkenissen in de twee rapporten over zaken die ontwikkeld zouden worden in 2021 en die nu op de agenda staan voor 2022. Dit vraagt of om uitleg of om een omschrijving van de vooruitgang die is geboekt. Mijn advies hier in is om niet alles zelf te willen ontwikkelen, maak vooral gebruik van de informatie en middelen die er al ontwikkeld zijn door samenwerkingspartners en collega zorgaanbieders.

Linda Ramaker, Gezinshuis.com

www.wsgv.nl

Postbus 12685
1100 AR Amsterdam

T 088 - 526 00 00
F 088 - 526 00 01

info@wsgv.nl

William Schrikker Gezinsvormen is onderdeel van **Partners voor Jeugd**.
Partners voor Jeugd is een samenwerkingsorganisatie van instellingen voor jeugdbescherming,
jeugdreclassering en jeugdhulp in de vorm van gezinsvormen en opvoedkundige hulp.